

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”**

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

курсів підвищення кваліфікації викладачів закладів вищої освіти

**ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
УНІВЕРСИТЕТУ**

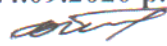
Голова вченої ради

В. С. Курило

(протокол № 3 від 30.10.2020 р.)

**Освітня професійна програма
вводиться в дію з 1 січня 2021 р.**

**Ректор _____ С. В. Савченко
(наказ №156-ОД від 30.10.2020 р.)**

Освітню програму курсів підвищення кваліфікації
викладачів закладів вищої освіти
затверджено на засіданні кафедри педагогіки
Протокол № 2 від 24.09.2020 р.
Завідувач кафедри Швирка В.М.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою (навчально-методичною комісією) кафедри педагогіки у складі:

1. **Бутенко Людмила Леонідівна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки (e-mail: llbutenko@gmail.com).
2. **Котенева Ірина Сергіївна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки (e-mail: koteneva_is@ukr.net).
3. **Швирка Вікторія Миколаївна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки (e-mail: 6261295@gmail.com).

Характеристика освітньої програми:

Кількість кредитів ECTS	5.0 кредитів ECTS (150 годин)
Кожен модуль складається	1 кредит ECTS (30 годин)
Загальна кількість модулів	5
Форма навчання	Заочно-дистанційна

Мета програми: професійний розвиток та підвищення професійної компетентності науково-педагогічних працівників відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти, згідно із сучасними вимогами ефективного провадження освітньої діяльності на засадах компетентнісного та інтегрованого підходів.

Завдання:

- удосконалення теоретичних, методологічних, методичних основ організації освітнього процесу в закладах вищої освіти;
- удосконалення умінь і навичок підготовки та проведення всіх видів занять і контрольних заходів у закладі вищої освіти;
- розширення знань про методологічні характеристики науково-педагогічного дослідження, логіку педагогічного дослідження, технології та систему методів дослідження, характеристики методологічного забезпечення перетворень в освітній галузі з урахуванням вимог сьогодення;
 - оволодіння педагогічними формами освітньої взаємодії зі студентами;
 - розширення знань, умінь та навичок викладання навчальних дисциплін у ЗВО;
 - ознайомлення із різними інноваційними освітніми технологіями та оволодіння методикою їх реалізації в освітньому процесі;
 - розвиток креативності, інноваційності та готовності до впровадження інноваційних освітніх технологій у практику педагогічної діяльності;
 - сприяння розумінню сутності та значущості професійно-педагогічної компетентності як важливого чинника професійної та соціальної успішності викладача вищої школи;
 - сприяння формуванню індивідуального стилю професійної педагогічної діяльності;
 - сприяння опануванню інструментами професійно-особистісного саморозвитку.

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК 1. Здатність розв'язувати складні завдання та проблеми в професійній діяльності, що передбачає застосування відповідних освітніх, педагогічних інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до набуття й аналізу та синтезу концептуальних знань у предметній сфері, необхідних для дослідницької роботи й інноваційної діяльності ЗК 2. Здатність до застосовування здобутих знань й набутих умінь у ситуаціях практичної діяльності на основі розуміння особливостей предметної області і професії. ЗК 3. Здатність формувати системний науковий світогляд, загальнокультурний кругозір. ЗК 4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності. ЗК 5. Здатність до аналізу, синтезу, критичної оцінки педагогічних явищ, процесів, досягнень педагогічної науки. ЗК 6. Навчання з високим рівнем автономності та самостійності.
Фахові компетентності (ФК)	ФК 1. Здатність до виконання професійних завдань і педагогічних функцій в умовах мінливого освітнього середовища. ФК 2. Здатність до критичного осмислення світових тенденцій, складних процесів та явищ у системі вищої професійної освіти і

	<p>застосування комплексних підходів до їх аналізу та прогнозування.</p> <p>ФК 3. Здатність до моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця на рівні новітніх досягнень педагогічної науки.</p> <p>ФК 4. Здатність до впровадження ефективних освітніх технологій, інтерактивних методів навчання.</p> <p>ФК 5. Здатність до застосування міждисциплінарного підходу до формування необхідних компетентностей фахівця.</p> <p>ФК 6. Здатність проектувати, здійснювати, оцінювати та корегувати навчально-виховний процес у закладах освіти.</p> <p>ФК 7. Здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації протягом педагогічної діяльності.</p> <p>ФК 8. Здатність до самоаналізу та коригування педагогічної діяльності, самоменеджменту, саморозвитку.</p>
Програмні результати навчання	
Знання (ЗН)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання та розуміння структури вищої освіти в Україні, специфіки професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи; законодавчого та нормативно-правового забезпечення вищої освіти, сучасних засобів і технологій організації та здійснення освітнього процесу, різноманітних аспектів виховної роботи зі студентами, інноваційних методів навчання. 2. Спеціалізовані концептуальні знання, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності у системі вищої освіти, зокрема в контексті дослідницької роботи. 3. Знання та усвідомлення кризових ситуацій та проблем у професійній діяльності викладача ЗВО.
Уміння (УМ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вміння та навички проводити критичний аналіз різних інформаційних джерел конкретних освітніх, наукових та професійних текстів у сфері обраної спеціальності, виявляти теоретичні та практичні проблеми, а також дискусійні питання в сфері конкретних освітніх, наукових та професійних проблем педагогічних наук, виявляти, ставити та вирішувати наукові задачі та проблеми. 2. Вміння планувати, організовувати та проводити навчальну і навчально-методичну роботу відповідно до освітніх стандартів вищої школи; розробляти документацію щодо забезпечення освітньої діяльності з навчальної дисципліни у закладі вищої освіти; ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо планування, організації та ведення освітньої діяльності у закладі вищої освіти. 3. Вміння проваджувати інноваційну діяльність з метою розвитку нових знань та процедур, які сприяють ефективній комунікації в освітньому середовищі, прогресу досягнення результатів навчання студентами та підвищенню якості освітньої діяльності в цілому. 4. Вміння вибудовувати стратегію і тактику професійного зростання науково-педагогічного працівника закладу вищої освіти; ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійному середовищі; відповідати за результати професійної діяльності.
Комунікація (КОМ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність забезпечувати взаємозв'язок суб'єктів освітнього простору закладу вищої освіти з метою професійного та соціального становлення, узгодження дій, спільної діяльності. 2. Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

Автономія і відповідальність (АіВ)	<p>1. Управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів та відповідальність за внесок до професійних знань і практики.</p> <p>2. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.</p>
---	--

Модулі освітньої програми

№ з/п	Назва модуля, теми	Загальна кількість годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль 1. Актуальні питання вищої освіти (1 кредит ECTS 30 годин)					
1	Сучасні тенденції розвитку вищої освіти	6	2		4
2	Неперервна освіта як світова тенденція	6			6
3	Інформатизація і технологізація вищої освіти	6		2	4
4	Стратегії забезпечення конкурентоспроможності та якості вищої освіти	6	2		4
5	Модернізація вищої освіти України як фактор економічного та соціального прогресу української держави	6		2	4
Загальна кількість годин модуля 1		30	4	4	22
Модуль 2. Технології науково-педагогічного дослідження (1 кредит ECTS 30 годин)					
1	Методологічні засади науково-педагогічного дослідження	6	2		4
2	Методи наукового пізнання. Теоретичні методи науково-педагогічного дослідження	6			6
3	Технології пошуку та аналізу науково-педагогічної інформації	10	2	2	6
4	Емпіричні методи науково-педагогічного дослідження	8		2	6
Загальна кількість годин модуля 2		30	4	4	22
Модуль 3. Сучасні дидактичні інновації у вищій школі (1 кредит ECTS 30 годин)					
1	Педагогічна інноватика та технологічний підхід в освіті	2			2
2	Методичні основи викладання у вищій школі. Дидактичні вимоги до проведення традиційних та інноваційних лекцій	4	2		2
3	Технологія та техніка проведення традиційних та інноваційних семінарів, практичних, індивідуальних занять	2			2
4	Психолого-педагогічні засади організації самостійної навчальної роботи здобувачів вищої освіти	2			2
5	Методичні основи впровадження технології предметно-орієнтованого навчання в ЗВО	2			2
6	Проблема активності особистості у навчанні. Технологія інтерактивного навчання здобувачів вищої освіти	4		2	2
7	Технології евристичного навчання здобувачів вищої освіти	2			2

8	Технології продуктивного навчання здобувачів вищої освіти	2			2
9	Технологія розвитку критичного мислення в викладанні освітніх компонентів ЗВО	4	2		2
10	Інформаційно-комунікативні технології навчання в викладанні освітніх компонентів ЗВО	2			2
11	Технологія змішаного навчання в викладанні освітніх компонентів ЗВО	2			2
12	Метод проєктів як різновид інноваційних педагогічних технологій навчання здобувачів вищої освіти	2			2
Загальна кількість годин модуля 3		30	4	4	22
Модуль 4. Технології візуалізації в освітньому процесі (1 кредит ECTS 30 годин)					
1	Феномен візуалізації в теорії та практиці соціо-гуманітаристики. Візуалізація як сучасний освітній тренд	4	2		2
2	Технології візуалізації навчальної та наукової інформації в освітньому процесі вищої школи: загальна характеристика	10	2	2	6
3	Ментальні карти та інфографіка як технології візуалізації	8		2	6
4	Технології візуалізації на основі креолізованих текстів	8			8
Загальна кількість годин модуля 4		30	4	4	22
Модуль 5. Професійно-педагогічна компетентність викладача вищої школи (1 кредит ECTS 30 годин)					
1	Структура і особливості професійно-педагогічної компетентності сучасного викладача ЗВО	9	2	2	5
2	Комунікативна та конфліктологічна компетентність викладача ЗВО	9	2	2	5
3	Самоменеджмент та самопрезентація в контексті формування професійно-педагогічної компетентності викладача ЗВО	12			12
Загальна кількість годин модуля 5		30	4	4	22
Загальна кількість годин освітньої програми		150	20	20	110

ФОРМА АТЕСТАЦІЇ

Атестація проводиться у формі виконання індивідуальних творчих завдань, проєктів, або тестування після кожного модулю.

По завершенню кожного модулю видається документ встановленого зразка про підвищення кваліфікації обсягом 1 кредит ECTS (30 годин).

У разі проходження повного курсу підвищення кваліфікації видається документ встановленого зразка про підвищення кваліфікації обсягом 5 кредитів ECTS (150 годин).

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА

ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТВОРЧИХ РОБІТ

Модуль 1. Актуальні питання вищої освіти

1. Висловіть вашу точку зору щодо авторських міркувань:

«По-перше, глобалізація висуває підвищені вимоги до закладів освіти як центрів постачання знань, які зумовлені швидким розвитком суспільства знань; по-друге, активізація глобалізаційних процесів вимагає підготовки висококваліфікованих

робітників та покладає відповідальність на заклади освіти; по-третє, глобалізація звужує діяльність держав у галузі управління і освітньої політики, оскільки до цього підключаються різні приватні сектори та постачальники приватної освіти, і, нарешті, глобалізація розширює кордони міжнародного ринку освіти, відповідно, заклади освіти встановлюють і розвивають міжнародне співробітництво, мережі тощо».

Damme D. V. Quality assurance in an international environment : national and international interests and tensions. Background paper for the international seminar in January 2002 in San Francisco / D. V. Damme. – San Francisco. – 2002. – P. 88–92.

2. Висловіть Вашу точку зору щодо поданих тез у міжнародному документі.

«Людина є головним європейським здобутком і, отже, є центральним елементом будь-якої політичної діяльності ЄС».

«Безперервна освіта повинна стати головною політичною програмою громадянського суспільства, соціальної єдності і зайнятості».

«Меморандум безперервної освіти Європейського Союзу» (2000 р.)

3. Обґрунтуйте авторську точку зору, висловлену у тезі. У якій спосіб держава, на Ваш погляд, має стимулювати розвиток професійних амбіцій людини ?

Вища освіта має стимулювати *саморефлексію* – глибоке усвідомлення людиною своєї причетності до певної соціальної спільноти і професійної групи, де якнайкраще і найповніше вона здатна реалізувати професійні компетенції та особистісні потенції.

Модуль 2. Технології науково-педагогічного дослідження

1. Рецензія на наукову статтю.

2. Оцінка достовірності інформації в інтернет-джерелах.

3. Візуалізація результатів науково-педагогічного дослідження..

Модуль 3. Сучасні дидактичні інновації у вищій школі

1. За обраною темою (дисципліни на вибір) підготуйте 2 прийоми створення проблемної ситуації на лекції за наступними рекомендаціями:

- пряма постановка проблеми;

- проблемне завдання у вигляді запитання;

- повідомлення інформації, яка містить суперечність; - повідомлення протилежних думок з будь-якого питання;

- звернення уваги на те чи інше життєве явище, яке потрібно пояснити;

- повідомлення фактів, які викликають непорозуміння;

- співставлення життєвих уявлень з науковими;

- постановка питання, на яке повинен відповісти студент, прослухавши частину лекції, і зробити висновки (Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. 2-ге вид.-К.:Центр учбової літератури, 2011.-384 с.).

2. Розробіть сучасну лекцію не традиційного типу за обраною темою (дисципліни на вибір) з використанням сучасних інноваційних технологій навчання в ЗВО.

3. Складіть план-конспект практичного заняття однієї з тем (дисципліни на вибір) з використанням сучасних інноваційних технологій навчання в ЗВО.

Модуль 4. Технології візуалізації в освітньому процесі

1. Трансформація навчального тексту за допомогою інструментів візуалізації (кластер, діаграма, структурно-логічна схема, таймлайн, інфографіка та ін.).

2. Створення «ментальної карти» (карти знань).

3. Створення креолізованого тексту (постер, фотоколаж, кроссенс, логотип, скрапбукінг).

Модуль 5. Професійно-педагогічна компетентність викладача вищої школи

1. Синдром професійного згорання викладача ЗВО: сутність та шляхи попередження та подолання. Письмова творча робота

2. Рольовий репертуар викладача вищої школи. Складання словника

3. Складання дайджесту за книгою: С. Грін «Заліковки на стіл. Сесія у три кроки».

Рекомендована література

Модуль 1. Актуальні питання вищої освіти

1. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. 444 с.
2. Клепко С. Ф. Філософія освіти в європейському контексті: монографія. Полтава : ПОШПО, 2006. 328 с.
3. Левченко Т. І. Європейська освіта: конвергенція та дивергенція: монографія. Вінниця: Нова книга, 2007. 656 с.
4. Модернізація вищої освіти в Україні і світі: десять років наукового пошуку: монографія. Харків: ХНУА, 2009. 504 с.
5. Сисоєва С. О. Вища освіта України: реалії сучасного розвитку: монографія. Київ: ЕКМО, 2011. 344 с.
6. Сисоєва С. О. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика: навч. посіб. Рівне: Овід, 2012. 352 с.
7. Терепищій С. О. Стандартизація вищої освіти (спроба філософського аналізу): монографія. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. 197 с.

Модуль 2. Технології науково-педагогічного дослідження

1. Вознюк А. В. Постнеклассические рубежи педагогики будущего: учебное пособие. Житомир: Koob publications, 2019. 149 с.
2. Дубасенюк О. А. Методологія та методи науково-педагогічного дослідження: навч.-метод. посіб. Житомир: Полісся, 2016. 256 с.
3. Лузан П. Г., Сопівник І.В., Виговська С.В. Основи науково-педагогічних досліджень : навч. посібник. 3-є вид. доп. Київ : НАКККіМ, 2011. 314 с.
4. Методологічні засади педагогічного дослідження : монографія / авт. кол. : Є. М. Хриков, О. В. Адаменко, В. С. Курило та ін. ; за заг. ред. В. С. Курила, Є. М. Хрикова. Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 248 с.
5. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Методологія науково-педагогічних досліджень : підручник. Рівне : Волинські обереги, 2013. 360 с.

Модуль 3. Сучасні дидактичні інновації у вищій школі

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Вид. третє. Київ: Академвидав, 2015. 351 с.
2. Волкова Н. П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі : навчально-методичний посібник. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
3. Інтерактивні технології навчання: Теорія, досвід: метод, посіб. авт.-уклад.: О. Пометун, Л. Пироженко. Київ: А.П.Н.; 2009. 136 с.
4. Пехота О. М., Кіктенко А. З., Любарська О.М. та ін. Освітні технології: навч.-метод. посібн. Київ: А.С.К., 2001. 256 с.
5. Сисоєва С. О., Бондарева Л. І. Педагогічні технології професійної підготовки фахівців: навчальний тренінг. Київ : Університет «Україна», 2007. 185 с.
6. Стрельніков В. Ю., Брітченко І. Г. Сучасні технології навчання у вищій школі : модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МПК ПУЕТ. Полтава : ПУЕТ, 2013. 309 с.

Модуль 4. Технології візуалізації в освітньому процесі

1. Ващук О. М., Нелюбов В.О. Презентація навчальних і наукових матеріалів : електрон. навч. посіб. Ужгород : ЗакДУ, 2012. 164 с.
2. Грушевский С.П., Иванова О.В., Остапенко А.А. Модульная визуализация учебной информации в профессиональном образовании : монография. Москва : НИИ школьных технологий, 2017. 200 с.
3. Крам Р. Инфографика. Визуальное представление данных ; пер. с англ. СПб. : Питер, 2015. 384 с.
4. Смикиклас М. Инфографика. Коммуникация и влияние при помощи изображений ; пер. с англ. СПб.: Питер, 2013.
5. Структурно-логічні схеми. Таблиці. Опорні конспекти. Есе. Навчальні презентації: рекомендації до складання : метод. посіб. для студ. / уклад. : Л. Л. Бутенко, О. Г. Ігнатович, В. М. Швирка. Старобільськ, 2015. 112 с.

Модуль 5. Професійно-педагогічна компетентність викладача вищої школи

1. Білан Л. Л. Професійна діяльність педагога вищої школи : монографія. Ніжин : Лисенко М.М., 2013. 503 с.
2. Булах І. С., Долинська Л.В. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів : навчально-методичний посібник. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2002. 114с.
3. Професійно-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу: навчальний посібник / за ред. І.Л. Холковської. Вінниця : ТОВ «Нілан ЛТД», 2017. 144 с.
4. Ставицький А. Роль викладача-лідера у сучасному університеті : навчальний посібник. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 40 с.
5. Теслюк В. М., Лузан П.Г. Основи педагогічної майстерності : навчальний посібник. Київ : НАКККіМ, 2011. 304 с.